

Karaciğer Nakli Sırasında Kan Ve Kan Ürünü Transfüzyonunu Neler Etkiler: Kesitsel Çalışma

Kübra EVREN ŞAHİN¹, Sezgin ULUKAYA², Murat ZEYTUNLU²

1 SBÜ Dr Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi

2 Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi

Giriş:

Bu çalışmada, merkezimizde karaciğer nakli yapılan yetişkin hastaların kan ve kan ürünü transfüzyon ihtiyacını etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçladık.

Materyal ve Metod:

Nisan 2004-Nisan 2009 tarihleri arasında, karaciğer nakli endikasyonu ile opere edilen, yaşları 18-74 yaş olan toplam 417 hasta çalışmaya dahil edildi. Hastaların cerrahi ve anestezi izlem dosyalarından retrospektif olarak bilgilerine ulaşıldı. Demografik verileri, preoperatif laboratuvar değerleri, kadaverik-canlı donör karaciğer nakli, intraoperatif veriler, operasyonun üç dönemi ile ilişkili olan hemodinamik veriler, biyokimyasal veriler, vücut sıcaklığı verileri, replasman/ilaç tedavileri, toplam operasyon ve dönemlerinin süreleri ile hastaların ERT, TDP, Trombosit süspansiyonu gereksinimi arasındaki ilişkiler değerlendirildi. Bu 91 verinin ERT, TDP, Trombosit süspansiyonu ile ilişkisi verilerin özelliğine göre Spearman's Correlation veya Kruskal Wallis, Chi-square ve Mann-Whitney testleri ile değerlendirildi. Kan ve kan ürünleri tüketiminin birbirleri ile ilişkisi Spearman's correlation testi ile değerlendirildi. 0.05'in altındaki p değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular:

Çalışmaya dahil edilen 417 hastanın (E/K, 299/118) yaş ortalaması 46±11 (18-74 yaş) yılı. Hastaların %34'üne kadaverik, %66'sına canlı donörden karaciğer nakli yapıldı. Hastaların tanılarında en sık görülen HBV ve HCV (%65) hepatitdir. Nakil yapılan hastanın cinsiyeti, yaşı, boyu, tanısı, donör yaşı, preoperatif SGOT, operasyon başlangıcındaki OAB, operasyon dönemlerindeki KAH, PKKB, Ca ve K düzeyleri ve toplam kristaloid tüketimi hiçbir kan ürünü tüketimi ile ilgili bulunmamıştır. Aynı anda üç kan ürünü gereksinimini de anlamlı etkileyen değişkenler preoperatif Hb, total bilirubin, PZ, INR, APTZ değerleri, CTP ve MELD skorları, intraoperatif diseksiyon dönemi PZ, APTZ, BE-B, Fibrinojen düzeyi, üç dönemde Htc ve trombosit düzeyleri, kolloid ve Ca replasmanlarıdır. Preoperatif kreatinin artışı ile ERT ve TDP replasman ihtiyacının arttığı, soğuk iskemi süresi ile ERT, TDP ve trombosit süspansiyonu arasında negatif ilişki olduğu görülmüştür.

Sonuç ve Tartışma:

Sonuç olarak, görülmektedir ki, preoperatif ve intraoperatif parametrelerin bazıları tüm kan ürünleri tüketimleri ile negatif ya da pozitif ilişkili olabilirken diğerleri kan ürünleri tüketimi ile ilişkili olmayabilir ya da etkileşim bazı dnemelerde sınırlı kalabilir.

Anahtar Kelimeler:

Karaciğer nakli, kan transfüzyonu.

*** SBÜ 2. Anestezi Sempozyumunda sözlü olarak sunulmuřtur